

[Oluf Pedersen.]

tilhængere af liberalisering. Det er nemlig den grundopfattelse, de mennesker har, der er indstillet liberalt. Derfor er vi modstandere af told, derfor er vi også modstandere af den kunstige begrænsning af købekraften, som man prøver på at lave, og som man vel nu igen spekulerer på, hvilket det forøvrigt snart er svært for nogen at se fornuften i. Først indskrænker man ved skatter og bunden opsparing, og så pumper man penge ud ved Marshallålan; og så snart det er sket, kommer finansministeren og kræver, at man skal tage højere forbrugsskatter, nu skal varerne gøres dyrere for forbrugerne. Hvad mening er der i, at man snart pumper penge ud og snart suger penge ind? Det er altsammen udtryk for en tro på staten.

Jeg glæder mig over, at den højtærede handelsminister dog, når det gjaldt kaffen, var inde på, at i det øjeblik vi ville importere mere kaffe her til Danmark, ville det åbne mulighed for større eksport til Brasilien, ikke alene for større varemængde, men også for højere priser. Jeg tror, det er rigtigt, og jeg synes, at når handelsministeren åbenbart er klar derover, havde det været rart, om ministeren ville drage konsekvenserne af sin opfattelse. Jeg synes ikke, det er ret meget bevendt, at man taler om liberalisering, at man snakker om det, men at man ikke lader denne snak efterfølges af handling. Nu kan man sige: ja, det er en betragtning, som nok kan gøres gældende, men de kloge siger noget andet. Jeg vil gerne henvise til en artikel, der har stået i „Børsen“ for den 12. februar, skrevet af en tidligere handelsminister; det må altså være en af dem, som man her i det høje ting har respekt for. Jeg beder om tilladelse til et citat. Det hedder i denne artikel, skrevet af hr. Hassing Jørgensen i anledning af afvisningen af branchens krav om at få kafferationeringen afskaffet:

„Branchens udøvere forsøgte for nogen tid siden at bevæge handelsminister Rytter til at ophæve denne, men forgæves. Ministeren er stillet overfor en regneopgave, der viser, at hvis man frigiver kaffen, og hvis indførslen af denne vare derved stiger til samme kvantum som før krigen, vil udgiften i fremmed valuta andrage ca. 100 mill. kr. Dermed er han fuldstændig lammet, hvilket også fra varedirektoratets side var meningen, som finansministeren så træffende sagde om chokolade- og tobaksindustriernes tilbagegang. Handelsminister H. C. Hansen var stillet overfor et lignende regnestykke,

da man forsøgte at få ham til at ophæve smørrationeringen. Nu har jeg glemmt, hvor stort et valutatab han regnede med, og nu — efter rationeringens ophævelse — vil det aldrig blive opklaret. Der blev slet ikke noget valutatab. Alle private budgetter ligger så stramt, at hvis befolkningen forøger sit forbrug på et område, kan det kun ske ved, at merforbruget erstattes af et mindreforbrug på andre områder. Et merforbrug af smør må erstattes af et mindreforbrug af chokolade, tobak eller andre ting. Således vil det også gå, når kafferationeringen ophæves. Den er desuden ikke gratis, den volder købmændene megen ulejlighed, og frigørelsen vil muliggøre fordelagtigere indkøb og bedre kvaliteter.“

Altså, den betragtning, jeg her gør gældende, svarer fuldkommen til den, som den tidligere handelsminister Hassing Jørgensen her gjorde gældende, at det drejer sig slet og ret om, hvilke varer man skal købe, men selve mængden ændres ikke. Og jeg er i og for sig overrasket over, at regeringen, når den nu har opretholdt disse par rationeringer, så ikke rationerer mange andre ting. Hvorfor rationerer den ikke alting, når den har den idé? Det kunne den lige så godt finde på. Det er, ligesom den tager de rationeringer, den har, ikke sandt? Jeg synes, det er rigtigt, hvad der stod i „Jyllandsposten“ — jeg beder igen om tilladelse til et citat. Den advarer ministeren mod at begå samme fejl som social-planøkonomer, idet den siger: kaffen er en del af befolkningens forbrug. Den advarer ministeren mod at lade sig lokke på glatis af mig. Og så slutter bladet:

„Det kan man forlange af regeringen, at den ikke vader videre med forgængereens skyklapper og træffer beslutning udenfra tørre tabelværker.“

Jeg synes ærligt talt, at det burde handelsministeren have holdt sig for øje. Jeg synes, at hele den afvisning, han giver, hele begrundelsen, er ganske tilsvarende til den, som den daværende handelsminister gav. Og jeg synes også, man må bemærke, at den opfattelse, at vi skal af med kafferationeringen, er en opfattelse, som har tilslutning fra alle. Det ser man bl. a. deraf, at der — mig bekendt — ikke er noget blad, som er gået imod, og bladene har jo normalt en god forbindelse med den jævne befolknings ønsker. Således skriver „Politiken“ — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„Så kolossalt som centraladministrationen i vore dage er svulmet op, må der da drages omsorg for, at der er noget at